

Estadística dels equipaments i usos de les TIC als centres escolars: Nota metodològica

1. Introducció i objectius

L'Estadística dels equipaments i usos de les TIC als centres educatius no universitaris té com a objectiu principal conèixer la situació dels centres públics i privats respecte les noves tecnologies. Els seus objectius són els següents:

- Obtenir la informació estadística necessària per a la planificació, el seguiment i l'avaluació de la política educativa.
- Tenir en consideració les necessitats estadístiques dels organismes internacionals relatives a l'àmbit d'informació establert, especialment les demanades per la Unió Europea.
- Facilitar informació que permeti un coneixement suficient del sistema educatiu.

2. Organisme responsable

Aquesta estadística forma part del Pla estadístic, tant català com estatal, i dels programes estadístics que els despleguen. Hi té assignada una freqüència anual. A Catalunya, el Departament d'Educació n'és l'organisme responsable.

3. Àmbit de l'estadística

3.1. Àmbit geogràfic

L'operació estadística es realitza a tot el territori de Catalunya.

3.2. Àmbit temporal

Es refereix al curs escolar.

3.3. Àmbit poblacional

S'inclouen en aquesta estadística tots els centres educatius que imparteixen com a mínim un dels ensenyaments següents el curs de referència:

- Educació primària.
- ESO.
- Batxillerat.
- Cicles formatius de formació professional de grau mitjà.
- Cicles formatius de formació professional de grau superior.
- Cicles formatius mitjà i superior d'arts plàstiques i disseny.

Aquests centres també poden impartir, a més, educació infantil, programes de qualificació professional inicial, educació especial i altres ensenyaments del sistema educatiu.

Per tant, en aquest estudi s'inclouen:

- Centres públics: escoles, instituts i instituts-escola.
- Centres privats que imparteixen algun dels ensenyaments esmentats.

S'han de tenir en compte les següents precisions:

- S'hi inclouen les seccions dels centres d'educació secundària, que tenen el tractament de centres educatius independents.
- S'hi inclouen els centres educatius habilitats per a un curs escolar, i també els centres amb autorització provisional.
- No s'hi inclouen els centres específics d'educació a distància.
- No s'hi inclouen les escoles d'art, encara que imparteixin batxillerat i/o cicles formatius de formació professional.

4. Variables i característiques d'estudi

4.1. Equipament informàtic del centre

4.1.1. Ordinadors del centre

Es recull el nombre d'ordinadors operatius de cada centre.

El ordinadors es classifiquen d'acord amb els criteris següents:

a) Tipus d'ordinador:

- Ordinadors de sobretaula
- Ordinadors portàtils i miniportàtils
- Tauletes
- *Chromebooks*

b) Ubicació dels ordinadors:

- En aules específiques d'informàtica
- En aules habituals de classe
- En dependències d'administració i gestió
- Sense ubicació definida

c) Tasques per a les que s'utilitza preferentment l'ordinador:

- Tasques administratives: ordinadors utilitzats preferentment en les tasques d'administració i gestió del centre; habitualment estan situats a la secretaria del centre i als despatxos de direcció.
- Tasques pròpies del professorat: ordinadors utilitzats preferentment pel professorat per a la preparació de classes o el seguiment de l'alumnat; habitualment estan situats a la sala o als despatxos del professorat.

- Tasques de docència directa amb alumnes o per a l'ús directe de l'alumnat: ordinadors utilitzats preferentment per impartir docència o perquè els alumnes practiquin amb ells; habitualment estan situats a les aules d'informàtica o a aules ordinàries. D'aquests, es demana els que tenen accés a Internet.
- No assignats per a un ús preferent: ordinadors que són difícils d'assignar a les altres categories.

4.2. Internet

4.2.1. El tipus de connexions a Internet, que es recull per a cada centre amb connexió a Internet (s'admet més d'una resposta):

- ADSL.
- TV per cable.
- Fibra òptica
- Altres (línia punt a punt, satèl·lit, ràdio, etc.).

4.2.2. Web publicada a Internet. Es recull si el centre té web publicat a Internet, qui l'ha elaborat i on està allotjat.

4.2.3. Serveis en el núvol. Es recull si el centre disposa de serveis en el núvol. En cas afirmatiu, es demana que s'indiquin quins són d'una llista tancada:

- Google Apps for Education
- Microsoft
- iCloud
- Altres

4.2.4. Connexió Wi-Fi. Es recull si el centre té connexió Wi-Fi a Internet. En cas afirmatiu, es demana en quins espais hi ha accés a connexió Wi-Fi i qui hi té accés.

4.2.5. Correu electrònic.

- Es demana si el centre utilitza el correu corporatiu XTEC per comunicar-se amb l'Administració.
- Es demana si el centre disposa de correu electrònic propi i qui disposa de comptes: professors, alumnes i/o famílies

4.3. Altres equipaments informàtics

4.3.1. Xarxa d'àrea local. Es recull si el centre té alguna xarxa d'àrea local, i en cas afirmatiu, si té possibilitat de connexió Wi-Fi.

4.3.2. Espais amb Wi-Fi d'alta capacitat. Es recull el percentatge d'espais del centre amb capacitat per connectar 30 o més dispositius Wi-Fi.

4.3.3. Sistemes de projecció. Es recull el nombre d'aules de què disposa el centre que disposen de:

- Pissarra digital interactiva
- Projector i Mimio (o similar)
- Només amb projector
- Sense projector

4.3.4. Telèfons mòbils. Es recull si el centre té previst l'ús de telèfons mòbils a les NOFC. En cas afirmatiu es demana quines són les opcions triades pel centre:

- Ús lliure de telèfons mòbils al centre
- Ús de telèfons mòbils a qualsevol aula per a usos educatius
- Ús de telèfons mòbils en zones assenyalades
- Ús de telèfons mòbils en moments puntuals a criteri dels docents
- Ús de telèfons mòbils només a l'esbarjo
- No es permet l'ús dels telèfons mòbils al centre
- No es permeten portar telèfons mòbils al centre

4.3.5. Altres dispositius. Es recull el nombre d'impressores 3D, televisors de plasma, laboratoris interactius, equips de música digital i equips de robòtica.

4.4. Manteniment i coordinació de les TIC

4.4.1. El Pla TAC. Es recull l'estat en què es troba el Pla TAC del centre: redactat, en fase d'elaboració o sense iniciar.

4.4.2. Comissió TAC. Es recull si el centre té establerta una comissió TAC.

4.4.3. Ús de les TAC per alumnes amb necessitats educatives especials. Es recull si el centre promou l'ús de les TAC per als alumnes amb necessitats educatives especials.

4.4.4. Tasques del coordinador/a TAC en el centre. Es recullen les tasques que duu a terme el coordinador TAC en el centre, d'entre les opcions d'una llista tancada:

- Assessora els docents en temes relacionats amb les TAC
- Coordinar el Pla TAC del centre.
- Manté i arregla els equips del centre
- Dóna suport els docents en l'ús de les TAC en les seves matèries.

4.4.5. Manteniment i reparació dels equips. Es recull la persona del centre encarregada del manteniment i reparació dels equips, d'entre les opcions d'una llista tancada:

- Coordinador/a TAC.
- Altre personal del centre.
- Empresa externa.
- Administració.

4.5. Docents i noves tecnologies

4.5.1. Concepte de professorat del centre

Es considera professorat del centre tot el personal del centre que fa docència directa amb l'alumnat durant l'horari escolar. Aquesta definició i les seves precisions coincideixen amb les utilitzades a l'Estadística de l'ensenyament.

Precisions:

- No s'hi inclou el professorat que només fa activitats complementàries extracurriculars.
- El professorat itinerant de les administracions educatives que fa docència a diferents centres educatius s'ha de comptabilitzar en el centre en què està adscrit.

4.5.2. Nivell de coneixements i utilització de les noves tecnologies pel professorat

- Es classifica el professorat del centre per nivell de coneixements d'acord amb els següents nivells i les seves definicions:
 - Nivell avançat o d'expert: professorat que té coneixements en la manipulació de hardware del seu equip; té coneixements de gestió de xarxa o programació i administració de sistemes informàtics.
 - Nivell mitjà: professorat que té un coneixement ampli de les eines informàtiques i ofimàtiques habituals o capacitat per establir la connexió del seu equip a Internet i a xarxes locals.
 - Nivell bàsic o d'usuari: professorat que fa ús de les eines habituals d'usuari final (paquets ofimàtics), o bé navega per Internet i utilitza el correu electrònic.
 - No arriben al nivell d'usuari: professorat que no té coneixements ni utilitza aplicacions ofimàtiques habituals, ni és usuari d'Internet o correu electrònic.
- Utilització dels ordinadors a l'aula en relació amb la docència. Es recull, mitjançant les categories Ningú, Pocs, Una tercera part, La meitat, La majoria, Tothom, els professors del centre que utilitzen els ordinadors com a recurs a l'aula en relació amb la docència. Es valoren els següents usos:
 - Cap ús.
 - Només ús dels llibres digitals.
 - Ús del material de la xarxa com a suport a l'exposició oral de continguts.
 - Ús del material propi com a suport a l'exposició oral de continguts.
 - Lliurament i correcció de produccions digitals dels alumnes.
 - Navegació per Internet a l'aula.
 - Ús de material interactiu de la xarxa.
 - Ús de material interactiu propi.
 - Comunicació amb els alumnes (xats, correu,...).
 - Comunicació entre els alumnes (fòrums, xarxes,...)
 - Treball col·laboratiu entre els alumnes.

4.6. Entorn virtual d'aprenentatge (EVA)

4.6.1. Tipus d'EVA. Es recull si el centre disposa d'algun tipus d'EVA i de quin es tracta, d'entre els opcions següents:

- Moodle (Àgora) proveït per Departament
- Servei contractat a un proveïdor extern
- Instal·lació pròpia en servidors allotjats al centre

4.6.2. Usos de l'EVA. Es recull la regularitat en què s'usa l'EVA per a l'accés a recursos educatius digitals, accés a llibres de text digitals, suport a l'exercitació, mecanismes d'avaluació dels alumnes o bé cap ús.

4.6.3. Accés a l'EVA. Es recull qui pot accedir a l'EVA des de fora el centre.

5. Variables auxiliars

Informació que prové d'altres fonts i que s'utilitza pel tractament de les dades i en l'elaboració de resultats:

5.1. Naturalesa del centre

Els resultats es desagreguen segons la naturalesa del centre, de manera que es distingeixen els dos sectors següents:

- Sector públic: inclou tots els centres la titularitat dels quals correspon al Departament d'Educació o a qualsevol altre departament de la Generalitat de Catalunya, diputacions provincials, consells comarcals o ajuntaments.
- Sector privat: comprèn tots els centres la titularitat dels quals no està inclosa en cap de les anteriors (fundacions, cooperatives, ordes i congregacions, etc.).

5.2. Ensenyaments

Els resultats es desagreguen d'acord amb l'ensenyament que imparteixen els centres. Es distingeix entre:

- Centres d'educació primària incomplets: es refereix a les agrupacions d'escoles rurals públiques en ZER (zona escolar rural).
- Centres d'educació primària complets: centres que ofereixen educació primària i/o educació secundària de segon cicle. També poden impartir educació primària de primer cicle i educació especial.
- Centres d'educació secundària: centres que imparteixen educació secundària, en els seus diferents ensenyaments: ESO, batxillerat, CFGM, CFGM, CFAM i CFAS. També poden impartir altres estudis, com educació primària, educació per adults, cursos d'accés, educació especial i programes de formació i inserció i/o altres ensenyaments de règim especial.

5.3. Servei territorial

La informació es presenta pel total de Catalunya i per cadascun dels serveis territorials: Consorci d'Educació de Barcelona, Baix Llobregat, Barcelona Comarques, Catalunya Central, Girona, Lleida, Maresme-Vallès Oriental, Tarragona, Terres de l'Ebre i Vallès Occidental.

6. Recollida de la informació

El Departament d'Educació és el responsable de la recollida de la informació dels seus centres docents, així com de la depuració posterior. El període de captació de la informació de l'estadística del curs 2020-2021 va ser de març a juny de 2021.

Un cop elaborats els resultats definitius, el Departament els difon en el seu lloc web.